
EX LIBRIS
MAURITS
UYLDERT

HET BLANK HEELAL

VAN DENZELFDEN SCHRIJVER

VERZAMELDE GEDICHTEN Tweede Druk

AARDE
DE NIEUWE TUIN
HET BRANDENDE BRAAMBOSCH
DAGEN EN DADEN
DE KRISTALTWIJG

UIT DE LAGE LANDEN BIJ DE ZEE

JOHAN VAN OLDENBARNEVELT Treurspel
JACOBA VAN BEIEREN Tooneelspel

TOEN DE GIDS WERD OPGERICHT
STILLE TOERNOOIEN
LUIDE TOERNOOIEN
HET LEVEN VAN POTGIETER
DE OUDE STRIJD

EEN INLEIDING TOT VONDEL
NEDERLANDSCHE DICHTERS BEHALVE VONDEL
GEDICHTEN VAN JONKER JAN VAN DER NOOT
INLEIDING TOT DE NIEUWERE NEDERLANDSCHE [DICHTKUNST
HET TESTAMENT VAN POTGIETER Gedroomd Paardrijden met Inleiding en Aanteekeningen

DICHTERS VERDEDIGING Shelley en Sidney vertaald

Het Blank Heelal

door

ALBERT VERWEY

W. VERSLUYS — 1908 — AMSTERDAM

IN SCHOONHEID

I

Dit is een weeke wereld, waar het licht
In neevlen opgelost mijn cel bereikt
En zich om mij verzamelt ; ik bewoon
Dit blank heelal zooals een zeeman soms
Op een vergeten eiland eenzaam leeft
En geen geluid hoort dan het zeegedreun
En van geen wereld weet dan die om hem.
Een eigen wereld. En nu denk ik dit.
Als straks, na jaren, zich een vaartuig toont
Dat aan zijn eiland ankert, en misschien
Hij meevaart naar zijn oude en vorig land,

Dan spreekt hij weer met menschen en beweegt
Zich door hun volten, maar houdt om zich toch
Zijn stilte en de eenzaamheid van 't eiland, en
Hij spreekt als een die onbekend daar woont.
Zoo, als na dagen, uren, zich de damp
Verdunt en weg en land en dorp en stad
Verschijnt vol menschen, en hun drom dringt aan
En om mij heen en dwingt mij dat ik spreek,
Dan spreek ik als wie ongeweten woont
In licht en nevel : eigen wereld, waar
Tezaam met mij slechts de elementen zijn.

II

Ik zat op school zoo vaak tegen u aan,
Mijn vriend, — een moede knaap, omdat ik graag
Den dag lang dichtte en in dat saai lokaal
Me een land schiep als een tuin, waarin ik vrij
En vroolijk gaan kon, met als wachter u.
Gij de eenge die bevroedde en graag vergaf
Dat ik een poort sloot, en als wachter gij
Daarbuiten zorg droeg voor den moeden knaap
Die moe maar scheen. Want in mijn paradijs
Zaagt ge mij nauw, maar wist mij, vlug en sterk,
Waagzieker dan van de rumoerge bent

De stoutste en sterkste dien met krachtge vuist
Gij ophieldt en terugsloegt en verdreeft
Als hij op stoornis zon van uw poëet.
Gij ligt nu lang — zooals ik eenmaal schreef —
„In de aard van dat warm eiland", maar somtijds
Spreekt gij met mij in mijn gesloten tuin.

III

Zooals een die een deur sluit en dan stil
Zijn arbeid pleegt, heb tusschen u en mij,
Bewogen wereld, ik een grens gesteld.
En als een duiker die in glazen klok
Daalt door het water en de monsters ziet,
De planten en de steenen van dat rijk,
Dat schoon en vreemd, verrukt en dreigt,— maar hij
Beleeft hun wonder veilig, een bewoner
Der zee, maar in zijn eigen element, —
Zoo leef ik mee, o wereld, en uw vormen
Zijn om me, en 'k adem, maar in eigen sfeer.

IV

Die zachte wet van schoonheid die in mij
Naar woorden streeft, zal eindlijk u en elk,
— Olie op golven — zwichten doen: zij zal
— Wezen van woorden — uw gevoelen lief,
Geest van gedachte in uw gedachten zijn.
Zoo ben ik nu wel eenzaam, maar mijn ziel
Rust vredig, als een zaad, een wortelstok,
Waaruit de groene stengels aanstonds gaan,
En staan, en ranken bladervol, en rijk
Aan bloesems, vruchten, — en dat is mijn wraak
Schoon en weldadig zal hun wasdom u
Koelen, verheugen, laven, en wanneer
Gij hun een naam vraagt ruischen ze u misschien
Den eens gehaten, mijnen, en ik zal
Blij lachen, als de godheid van 't geboomt.

V

Leid mij niet af van 't droomen naar dien tijd
Als alles zoo zal zijn al ik het droom.
Ik ben een doodstil peinzer, ik begeer
Noch uw gerucht noch wat gij bijval heet,
Het juichen, noch het prijzen, noch den roem.
Maar mijn gepeins is in me als 't brongeruisch
In diepen grond van bergen, rusteloos,
Onvindbaar, toch aanwezig, en een noot
Van frischheid, sterk door alle stilte en hoorbaar
Door al 't geluid dat nacht of dag doortijgt.
Er komt een tijd — ik zeg het stil maar klaar —

Dat gij, gediert uit holen, en gij volk
Dat joelt langs paden, uitgeput, versmacht
Door stof en zon, geen andren toon verstaat,
En boort naar 't nat, laving voor iedereen.
Dan zal mijn straal, opspuitend, breed en hoog,
Storten in dropplen op 't verdorde rijk,
Stroomen in vlagen om 't verdorste volk,
En opziend, zat van vocht, zult ge in den boog
Van zondoorvonkeld sprenklen zien: mijn droom —
En als mijn droom zijt gij, gij en uw tijd.

VI

Mijn Weemoed lachte; ik glimlachte óver haar.
Wij zaten achter half-geloken luik;
En als voorheen sprak zij mij aan: o Vriend,
Nu weet ik wat gij denkt. Uw wang ziet bleek,
Uw oog staat stil; gij zijt een harde strijder.
En nu schuilt ge in uw glimlach en gij denkt
Dat ik een kind bleef. Ja, ge weet het wel.
Wij woonden vroeger in een mooien tuin
En daarna in dit huis, en gij gelooft
Dat gij voortaan wel zijn kunt zonder mij,
U schuilende in uw glimlach, sterk en koel,

Een koning in uw blijdschap, Weemoed-loos.
Maar ik, o Vriend, kind in uw schoonen tuin,
Zusterken in uw huis, ben nu gegroeid
Tot koningin naast u, want mij behoort
De Wereld. En meteen ontsloot ze 't luik,
Ontsloot de deuren, dat de tuin, de stad,
De Wereld, stralend openlag voor Haar,
En met een wijden armzwaai, wijl het goud
Van haren fonkelde als een mantel en
Heel haar gestalte zwol gelijk een zon,
Herhaalde zij: want, zie Vriend, mij behoort
De hééle Wereld En toen schreide ik stil
En bukte me op den zoom van haar gewaad.

VII

Wanneer de regen stroomde en alle wegen
Door 't vale veld blinkende lijnen waren,
Las ik den dag door, 't lang verhaal, mijn land,
Van uw verleden, en ik zag dáárdoor
De wegen gaan die hand van god of lot
Gebaand hadde en die geest van dichter greep
En groef in woorden tot een grijs tafreel.
Een grijs tafreel waarin de regenstroom
Gedurig neerplaste op het lage land,
Een grijs tafreel waarin de lichte lucht
Gedurig spiegelde in het wegenblank.
Ik was dan heel lang eenzaam. Ik bewoog
Mijn hoofd alleen als ginds van de rivier

Kanonschot om de vesting klonk, of dáár
Een vloot aanvoer op zee, in top de vaan
Van Lumey's Geuzen en de Prinsenvlag
Ik hoorde 't zingen bij de hagepreek,
Gesnik en schreien toen uit Egmonts romp
De bloedstraal sprong en schorteldoek en hand
Rondom 't schavot zich verfde: een duurzaam rood
O hoe dat rood brandde in uw grijs, mijn land,
O hoe de vlam gloeide in uw grijze lucht,
Vlam van brandstapels, vlam van Zutfen, Naarden
Maastricht en Antwerp. Ik genoot dien strijd.
Ik volgde in leger en raadkamer, waar
De Zwijger leefde en dacht en deed en stierf.
Barnevelt, Parma, Maurits, Mondragon,
Vijand en vriend, mits sterk en stout en trouw,
Minde ik om 't zeerst, en meest van al dat volk
Van rustge burgers dat in streek en stad
Door nijvren arbeid, kloek besluit, en stil
Veerkrachtig dulden, 't leed van d'oorlog boog,
Tot het, een wal, stond om hun hartlijk erf.
Hun wil was 't die Europa dwong, door vloten
De wereld won, en wáár hun landstaal klonk,

Den naam van Holland uitstraalde als een zon
Een zon van ver zag ik het grauw tafreel
Doorbreken, -branden, en toen ging ik uit,
Met in mijn hart hun moed en in mijn hand
Speeltuig van taal, die ik voor iedereen
Schoon klinken deed, een nieuw, en vreemd, geluid.
Want dood was Hollands grootheid, en de roem
Van vroegre vaders helpt de zonen niet.
En weerklank zocht ik, en een oogenblik
Scheen 't of van verre kust en steenrijk oord
Een echo zwol die de aard opnieuw verwon.
Een oogwenk maar. Toen zonk die laatste klank.
Wachtend in stilte op nog een beetren tijd.

Weer wacht ik in mijn stilte. Maar een nieuw,
Een hel geluid klonk als een stroom sints lang,
Een stroom van waatren vloedende over de aard
Hun ruischen rijst. Onder de lage lucht
Is er een lichten als van vloot op zee,
Lichten als seinen, en ik wacht en kijk.
O, of nog eens, niet als in d'ouden tijd,
Een schoonheid rijze over het lage land.

VIII

Ik dorst mijzelf zijn. Ik heb alte lang
Geboeld om gunst bij die mij nooit verstond.
Zij wou mij week en wreed als menschen zijn
Die altijd plooien, altijd voor zichzelf.
„Hebt lief elkander" heette 't, maar alleen
Opdat elk d' ander liefde en voordeel bracht
En geen van d' ander haat beliep en scha.
Breng mij uw haat, uw schade. Ik ben een zoon
Van ouders die gij nooit hebt liefgehad:
Van Nacht die voortbrengt en haar kroost niet kent,
Van Gloed die aanblaast en niet weet waarheen.

Ik werd in donker en ik leef in licht.
Ik voel uw doel niet maar ik volg uw dool.
Uw kronkels zijn van brein en ingewand
Het doembaar teeken en gij dient die twee.
Ik haat ze. Ik haat u. En mijzelf voor 't laatst
Duik ik in Nacht en Gloed naar 't Eeuwige Een.

IX

Gij die met schijn van liefde en menschenmin
Komt tot de schare en zegt: hier is uw heil —
Gij zijt de Vijand. Want gij hebt den knaap
Die zong, verjaagd, tot hij in eenzaam oord
Zichzelf niet meer vertrouwde en meende dat
Een pij, een harig kleed, hem, dichter, zou
Omvormen tot een boetprofeet, — zijn stem,
De klare en schoone die zoo zielsblij klonk,
Hebt gij vergroofd door 't leed: de boetpsalm heeft
En 't marktgeschrei geklonken uit zijn keel.
En als ikzelf hem niet gered had, ik,

Die Prins van Zang ben en de oeroude grot
Bewoonbaar maakte en 't zuilige paleis
Weergalmen deed van snarenspel, ikzelf
Die volken dansen deed en steden stiet
In puin door 't hupplen van mijn ritmen, ik
Die kathedraal orgel-doorvlaagd en wei
Vol dartlend vee gelijklijk liefheb, — waarlijk
Hij waar' gestorven, maat-loos, een orkaan,
Een chaos van gemeene menschheid, hij
Mijn zoon, maatvolste en lieflijkste in den rei.

X

Uw wetten zijn die koude en wijze woorden
Waarnaar gij wenscht dat alles leeft. Ik weiger.
Ik heb in mij mijn eenge en eeuwge wet.
En als een plant groeit, stengel, bladers, bloem
En sterken wortel — onbesnoeid door u —
Zoo groei ik ook. Ik weet dat eeuwen lang
Een volk zoo was, en weer een ander volk,
En weer, en weer een, en ik weet dat gij
Mijn schoone menschdom eindlijk zoo besneedt
En snoeide dat het, stijf en armlijk, schijnt
Te groeien naar uw schaar, niet naar zijn ziel.

Máár 't is een leugen. De eendre schoone groei
Is onbedwingbaar; zegevierend groent
Aldoor versch spruitsel uit mijn rijken boom.
Doch g ij zult sterven. Als uw laatste woord
Verklonken is — de boomgaard zucht en geurt,
De zoete vruchten hangen zwaar en veel —
Dan zal ik leven, en mijn aandrift zal
Drijven door alle twijgen : 't menschvolk zal
Meer dan een boomgaard zijn, een woud, een aard,
Een wereld van mijn wording en ik zal
Hun hemel hebben voor mijzelf alleen.

XI

Zooals een kathedraal rijst: wanden, zuilen,
En elke pijler is een woud, en elke
Schaft is een boom die uitbot, en een berg
Van kunstrijk steen staat hij op aardschen berg, —
Zoo is in ons wat gij niet weet: een kunst:
Woud, berg en wereld, die in 't aardsch bestaan
Hooger dan 't aardsch zijn Weiland en rivier
Vlijen zich onder, stroomen om haar voet.
En zooals een die in die Kerk zijn dag
Verleeft en weet niet van uw drijven, zóó
Is 't ons die daglang stemmen in 't gejuich
Van zaalge vlagen stroomende om 't altaar.

XII

Of als een edelsteen in zee gezonken
Die daar den gloed van hoogre zonnen draagt,
Waarheen wij dalen in doorzichtig rijk,
Zoo hebben we in ons hart den eenen Droom
Die vol van licht uw licht bewaart en bergt.
Wij zijn de wachters van dien diepsten schat,
Wij zijn de dienaars van dat reinst symbool,
Wij zijn de schaamlen die een machtge geest,
Arm en ellendig, van verlaten strand
Omlaag voert in zijn wereld, en omhoog
Met eêlgesteente dat als tros gebloemt
Groeide om de schrijn waar de ééne steen in slaapt.

DICHTERS NACHTGEZANG

AVOND

Heldere avond komt en luistert
Wijl ik met mijn hoofd in 't koele
Kijk hoe 't water vonkt en duistert —
Duister vonkt wat ik bedoele
In den hemel die mij kluistert.

Mijn gedachten spreken zachtjes,
Weet ik of mijn mond iets fluistert,
Paren droomen langs de grachtjes,
En langs wallekantjes ruischt er 't
Water mee met hun gedachtjes.

En ik weet dat droom en sterren,
Donkre gracht en heldre harten
Zich vereenen in den verren,
Zich verwarren in den zwarten
Hemel, dien geen vonken sperren.

Heldere avond komt en luistert
Wijl ik met mijn hoofd in 't open
Hoor hoe 't water ruischt en fluistert.
Mijn gedachten breken open —
Hemel hoort ze, vonk-doorluisterd....

I

Zooals Christen eens zijn zware
Pak van zonde van zijn schouders
Vallen voelde toen de Hemel
Openging om hem te ontvangen,
Zoo is 't mij nu andre zangen
Uit de klaarheid, na 't gewemel
Tusschen wordenden en ouders,
Wenschen dat ik ze openbare.

Uit de klaarheid, uit de stralen
Van het strijdens-moede duiken
Dat de stam doet, kool geworden
In de donkre diepe schachten,

Uit de lichtbron, uit de krachten
Van — herschapenen gedorden —
Diamant, aan 't licht te ontluiken:
Andre liedren, andre talen.

Uit de blijdschap, uit het blanke
Van de erkentnis dat het lichte
Schoone leven niet kan wezen
Dan in 't schijnsel van de wonden
Die we op 't arme lijf bevonden,
Komen liedren opgerezen
Waarin 't hart zijn dienst verrichte —
Waar 'k voor danke, die 'k verklanke.

II

Ik heb u nooit naar waarde liefgehad
Mijn arme wonden-volle Man van Smarten :
Hoe glanst uw lijf, gehangen voor den zwarten
Verbolgen hemel, naar de zondge stad.

Nu ben ik zelf als gij en heb gevonden
Dat geen heelal is dan waar gij in woont.
Hebben zij u met doornen niet gekroond
En om een rietstaf niet uw hand gewonden

Alleen opdat elk zien zou dat gij stierft
Een Koning, maar niet een alleen van Joden,
Doch van ons allen die verslagen vloden
Daar 't donker werd toen gij het daglicht dierft ?

III

Buig u, o mijn zielsbeminde,
Naar het woord dat ik misgun
Aan wie zienderoogen blinde
't Beeld niet zien al toon ik 't hun.

't Is geen weergalm, maar een wezen,
Diep in 't hart mij losgeraakt,
Lippen mogen 't luchtig lezen
Maar een machtge vorm ontwaakt,

Die als een dier reuzengeesten
In 't arabisch nachtverhaal
Voor u oprijst dat ge vreest en
Vruchtloos teeken zoekt of taal

Om hen weer omlaag te bannen
In den bodem, in de zee,
Wondre vrouwen, wreede mannen,
Maar hulpvaardig en gedwee

Zoo de rechte daad gij dede
Of hun noemt den rechten naam —
U te dienen zijn zij reede,
Schatten dragen zij u saam.

Zulk een geest komt uit mijn woorden
Tot u en gij vindt in 't hart
Daad en naam en, graag-bekoorde,
Deelt hij wat verborgen werd.

IV

Anders niet dan zulk een visscher
Wachtend voor de donkre zee,
Die het net werpt en — wat is er? —
Visch of vuilnis? wel of wee? —

Of misschien een kruik met stempel
Van den wijzen Solomon,
Bouwer van den gouden tempel,
Die de geesten bannen kon,

Geest die nu komt uitgestegen
Nu ik roekloos 't stempel breek,
En mijn noodlot grimt mij tegen
En ik wankel koud en bleek, —

Anders niet dan zulk een visscher
Die het net werpt hopensvol —
Zij 't een treffer, zij 't een misser —
En dan voelt hoe 't weefsel zwol,

En het ophaalt, zonder weten
Of er lust of dood in leit —
Anders niet wacht ik gezeten
Levens donkre onpeilbaarheid.

V

Gij weet wel, kind, dat ik in vroegre dagen
Zooveel verwachtte van mijn groot verstand,
Of van de gaven die diep in mij lagen,
Of van 't vermogen van mijn zachte hand, —

En 'k zeg u dit: ik had mij niet bedrogen,
Mijn menschegeest doorzag 't aanschouwd heelal,
En wonderbaar werd door mijn droom bewogen
Wie 't oor ontsloot voor zang en woordenval, —

En ik genoot me en juichte en zag mijn krachten,
Totdat ik voelde hoe aan hoogen boom,
Een blad, ik hing en schreef in de aardsche nachten
In 't zand de teekens van eens grootren droom.

VI

Liefde is meer dan alle dingen
Die in 't daglicht lokkend staan,
Liefde is dan de erinneringen
Meer die schoonst in schemer gaan,
Liefde is meer dan alle wezens
Die begeeren veel en lang
Dat na min of meer belezens
De eene gaat des andren gang,
Liefde is meer dan al 't geziene
Dat door werelds weefstoel drijft,
Nu een warling van 't misschiene
Dan figuur die feilloos blijft, —

Liefde is dat, beweegloos schijnend,
Doet bewegen al wat is,
Nooit verschijnend, nooit verdwijnend,
Helderste en geheimenis, —
Liefde is dat in alle dingen
Leeft en weeft zoodat ze zijn,
Liefde is in de erinneringen
De onveranderlijke lijn, —
Liefde is wat in alle wezens
't Hart doet gaan naar andren heen
Zoodat zonder iet belezens
De eene d'aêr zoekt, de ander de een, —
Liefde is wat in al 't geziene
De eene drift is waar 't door drijft,
Liefde is achter al 't misschiene
De een figuur die feilloos blijft.

VII

Zij zeggen dat in spraak en zang
Ik meester ben en vast van hand
De tonen van mijn hart ontvang
En samenslinger tot een band
Die met een ongebroken dwang
De harten snoert naar ik 't verlang
De harten voert van land tot land;

Maar 't is een waan, een waan als geen,
Dat iemand leeft die vast en vrij
De klanken van zijn hart tot één,
Eén band snoert die onbreekbaar zij, —
Dat kan geen één, geen één alleen,
Dat kan alleen wie 't levend leen
Van 't hart verheergewaadde aan mij.

*

VIII

Ik ben een blad,
Gedord, in 't nat
Langs 't slijkrig pad
Gevallen, haast vertreden,
En dat, nu zon
Zijn vocht nog won,
Dacht of het kon,
Misschien, zijn pronk nog breeden.

IX

In 't verborgen is de lichtglans
Waarnaarheen gericht ik leef,
Geeft die schijn ook mijn gedicht glans
Prijs mij zalig dat ik 't schreef.

Prijs mij zalig, dan ook zalig
Als ik staande voor dat licht
Schaduw werp waardoor opalig
Glanst uw blinkend aangezicht.

X

Met de zon gaan mijn gedichten:
Met den morgen 't klare lied,
Als de droppen 't loof doorschichten
En de leeuwrik lucht-in schiet.

Als de zon steeg 't felle blinken,
Zwoel en zwaar van klank op klank, —
Tot een matheid scheen te zinken
In de heetheid van mijn zank.

Met het koelre 't breeder deinen
Als ontspannen 't woord zich spreidt
En een nagalm naar de pleinen
Van den avond mij geleidt.

Tot op 't laatst een scheemrend neuren
In den nacht zijn helheid hoogt
En een liedpijl voor de deuren
Van den hemel 't vuurwerk boogt.

XI

De velden, bosschen, dorp en stad
  Zijn achter mij: de zee
Is voor me en lokt en troost mij wat
  Van wat mij 't land misdeê.
Zij ruischt, zij lokt, zij trekt, zij deint,
  Zij murmelt: mee, kom mee,
En als uw voet op 't land u pijnt
  Wees dan een golf in zee.

XII

Van dat ik aanhef tot ik eindig
  Schouw ik Uw licht, mijn Lief.
Van dat ik aanhef tot ik eindig.

Van dat ik aanhef tot ik eindig
  Voel 'k U nabij, mijn Lief.
Van dat ik aanhef tot ik eindig.

Van dat ik aanhef tot ik eindig
  Hoor ik naar U, mijn Lief.
Van dat ik aanhef tot ik eindig.

XIII

Gelijk een kind gezeten
Aan vaders knie
Hoor ik gefluisterd weten:
Zinrijke melodie.
En ik antwoord: Wat is er, vader?
Maar zie dan wel
Dat noch blauwe ader
In blankend vel,
Noch bruine haren
Noch lichtblauw oog
Mij openbaren
Wie mij bewoog.
Toch zag 'k — zoo was 't — een gestalte
Dicht neven mij,
En niets dan deze smalte,
Tot den muur, bleef vrij.

XIV

Er is een droom
Die ik bemin:
Hij is een stroom,
Ik ben erin.

Hij is van sterren
Melkige weg:
Die draagt mij verre en
Toch dwaalloos weg.

Hij is van ether
Onzichtbre zee:
Voert stillen weter
Om alles meê.

*

XV

o Mijn Beeld dat heldre Schaduw,
Lichtbron en Geboorte zijt,
Door den melkweg, door den ether,
Straalt Ge Uw tegenwoordigheid.
En ik ben een klein, een duister
Wezen, duikende aan Uw hand,
En vergeefs zoek ik me ontsteken
Aan Uw onuitbluschbren brand.

XVI

Door alle landen
Ben ik gegaan,
Talen en standen
Heb ik verstaan, —
Overal heb ik gevonden
U, U en nogmaals U.

Oovral belijdenis,
Oovral verloochening,
Want van alle tijden is
Trots en ontgoocheling, —

Trots die het leed niet wil,
Leed dat tot deemoed stemt,
Tot, meer dan mensche-gril,
Gij ons èn troost èn temt, —
Eeuwig alleen aan U
Zijn wij gebonden.

XVII

Men kan langs de aarde gaan
En U verliezen.
't Is of Gij stil blijft staan
Totdat we U kiezen.

Gij die de aanschouwde
Gedachte zijt
En wie vertrouwde
Op schijn, vermijdt.

Men kan langs de aarde gaan
En U verliezen.
't Is of Gij stil blijft staan
Totdat we U kiezen.

XVIII

Wat is een woord!
Een zucht, gesmoord
Op weg van hart naar lippen,
Maar die dan toch de lucht beweegt
En ziel waar Gij U over neegt
Een weer-zucht doet ontglippen.

XIX

Al onze zielen zijn rondom Eene,
Al onze zielen begrijpen elkaar.
Zie, in het schijnsel als 't op ons schene,
Zagen we ons aller wezen waar.

Al onze zielen zijn rondom Eene,
Al onze zielen begrijpen Haar.
Zie, in het schijnsel als 't op ons schene,
Zien we in het onze Haar wezen waar.

XX

Men kan in 't vele 't Eene vinden
Zoo wij 't zien als ziende blinden,
  Blinden door éen Licht geblind;
Want in d'éénen Schijn verwinden
Stralen die we in dingen minden
  Zich, wen 't oog die blindheid bindt.

XXI

Kom dan, wereld, met uw werken,
Helder als op de' eersten dag,
Ik bemin ze en wil mij sterken
Aan uw frischheid, aan uw lach;

Aan de blijheid van uw kleuren,
Aan de klaarheid van uw lijn,
Aan de zoetheid van uw geuren,
Aan uw heelen schoonen schijn;

Aan uw volheid, aan uw veelheid,
Aan de vastheid van uw drang,
Aan uw bolheid, aan uw heelheid,
Aan den rolgalm van uw zang;

Aan uw beeldspraak, aan uw denkvorm,
Aan 't karakter van elk ding, —
Schenk me, o eeuwge schoone schenkvorm,
Laafnis, lust en zegening

MORGEN

Zie de dag komt en zijn flonkring
Speelt met paarlemoeren schijn
Voor mijn venster door de donkring
Van gordijn op 't raamkozijn.

Zie de dag komt en verbleeken
Doen de sterren flauw en hoog,
't Water glimt en luid verbreken
Stemmen 't fluistrend nachtbetoog.

Zie de dag komt: in de straat wijkt
't Laatste paar dat langzaamst ging:
Lief die liefste in 't lief gelaat kijkt:
Droom van minne en mijmering.

Zie de dag komt: al 't gewemel
Dringt tot mij door 't open raam.
Hoog schouw 'k op naar d' open hemel,
En geen woord, geen beeld, geen naam.

LENTE

I

Rein-teedre maagd in 't ijl prieel geboren,
Uw oogen blauwen tusschen 't jeugdig groen,
Er is een rooden zooals bloesems doen
En blankheid van uw huid half mat half gloren
Of witte kelken schomlen in 't festoen.
Of zie ik ginder al uw ranke schoen
Op sprieten treden en in speelsche plooien
De dunne jurk slaan om uw beenen heen?
Slingert zoowaar aan 't lint de gele strooien
Hoed door de twijgen langs uw lieve leên?
En zijt ge, nauw den heuvel opgestegen,
Door 't hooge gras, gedaald, of neergezegen? —

Ik spoed u na. Er lacht iets in de luchten,
Een hooge klank die blij of spottend mij
Lokt op te zien waar in dit lente-tij
Wel bloesemoogst maar geen begin van vruchten
De takken licht bevracht met lucht gevlij.
Ik haast me eronder, stijg, hun kruin voorbij,
Naar 't blauw dat aan den top zoo teeder pinkelt . . .
Wat is het stil. Gij houdt u doodstil schuil.
Ik hoor alleen een straal die stroomt en krinkelt
Omlaag, door 't hakhout met zijn roode tuil.
Zijt ge al zoo ver? De horizon leek even
Van iets verdwijnends te aadmen en te beven.

De bruine hei. Nog ligt zij dood en valig.
Door struiken treed ik en dan door de plant
Die eens zal gloeden als het najaar brandt
Bij avond uit het west dat vurig-stralig
Twee ondergangen in zijn cirkel bant.
Keert ge dan weer? Of laat ge me aan het strand
Dat achter hei en duin ligt, onverzadigd,
Alleen staan, wachtend tot die veerman komt,

Die met zijn boot wie kwamen begenadigt
En voert naar 't land waar hun geluk verstomt?
Ik ging om u. Ik heb u niet gevonden.
Ik vind u toch. Om u werd ik gezonden.

II

Hoe weeft zich om 't geboomt dat jonge loof.
Nu rusten onder 't glazen dak wij beiden
En wijl uw vingers frisschen drank bereiden
Zijn ze eêlgesteent dat in mijn scheemring schoof,
Zijn ze al mijn schat en kan ik niets benijden.
En in dit uur wensch ik voor u belijden
Mijn al te wankel hart en valschen zin,
Die mij begevend mijn geloof verraden
Zoodat ik meen dat ik in u bemin
Iets sterflijks dat niet eeuwig kan gestaden.
Ik weet te goed nochtans dat gij niet sterft
Al loopt uw bloei op 't lijf dat u nu derft.

Ik heb mijn schemer soms zoo zwart gemaakt,
Mijn oogen die een zoet vergif ontstelde
Zagen uw teerheid en een deernis welde:
„Zoo jong, zoo schoon, toch door den dood geraakt."
En 'k stierf den dood dien ik aan u voorspelde.
o Wat een doodsangst die mijn hart versnelde,
Dan schokkend stil deed staan, omdat ik koud
En bleek uw schoon hoofd waande te zien stijven.
Daar zonk 't op zij, o wee me, ellendge, ik houd
Mijn lijf niet vast dat niet rechtop wil blijven.
Zoo jaagde en woedde ik op mijn hart dat slonk
En 'k zag niet uw gelaat dat rustig blonk.

Duld nu dat ik in handen 't hoofd verberg.
Uw licht omstraalt me. Ik weet wel dat uw stijgen
De wanden uitzet: uw gewaden krijgen
De dracht van 't woud, uw oogen zonder erg
Lachen uit blauwen hemel in de twijgen.
Hoe zal 'k u zien! Bij 't oogen-stille zwijgen
Breken de tranen uit en ik gevoel
Dat als uw lach en blik mij lang bewogen

Ik onder gaan moest in 't te diep gewoel
Dat, zoet, mijn hart zou wentlen tot uw oogen.
Gij hebt mij lief. Gij zijt. Gij zijt altijd.
Ik sterf getroost, mijn lief, mijn eeuwigheid.

DE GESTALTEN VAN MIJN LEVENSTIJD

I

Gestalten van mijn tijd, gaat uit van mij.
Ik heb u lang en eerlijk liefgehad
En als uw drom zich voor mij heen bewoog
Dacht ik niet aan mijzelf, maar leefde en leed
In u, door u, opdat gij eindlijk vrij
Van mij. uzelf zoudt zijn en 't scheemrend pad
Blij maken met uw kleuren, waar mijn oog
Op rusten zou, terwijl gij krachtig schreedt
Of dartel danste, en ik uw schoon beleed
Als 't eenge waar 'k voor leefde en 't eenge dat
Van al wat schijnt op aard, mij nooit bedroog.

Ik ben een Hart, een Mond, een Handgebaar,
Ik ben een Harp waarop een Herder speelt
Die Koning zijn zal, maar gij zijt de wolk
Die als Zijn straal van zang uw neevlen deelt
Gedaanten zijn zult, blijken zult het volk
Te zijn dat Hij beheersche: — o hoort het klaar,
Gestalten van mijn tijd, zonen van mij!

II

Ik zat in donker en verzon den zang
Die als een eenmaal aangeheven toon
Zichzelf vermenigvuldigde en zijn lijn
Dalen deed en dan stijgen, beurtlings diep
In 't donkre hartleed en in heldren schijn
Van lichte vreugde, en dan van rang tot rang
Door witte cirkels waar op fabeltroon
De eeuwige Waarheid hem nabij zich riep.
Een kinderstem was 't en de woordentaal
Zocht als een vogel naar een notenschaal,
Weinige noten, maar de zangerstem

Zocht ze uit en sleep ze en had in 't zingen klem.
Hij wist niet — jonge vogel — dat het lied
Zijn leven was en dat, eens ingezet,
Het hel of zwaar kon zijn, maar sterven niet
Zoolang hij leefde, doch naar zuivre wet
Zich zou herhalen als zijn ademhaling,
Na iedre nieuwe hoogte in nieuwe daling —
Totdat hij stierf? — neen, totdat andre stem
Het nieuw deed klinken: wel en niet van hem.

Dit is van elk goed vers de wondre deugd
Dat het van een en toch van velen is.
Zoo 'hoort de taal een volk, maar maat en toon
Zijn eeuwig-menschlijk en hun levend schoon
Ontroert, zoolang van licht tot duisternis
Een vonk een vonk blijft en te grooter vreugd
In donkrer nacht. Laat in een dooden tijd
Die maat maar luiden, laat een enkel hart
Dien toon weer voelen, en zooals een vonk
Dor hout tot vuur maakt, zal de weergalm wijd
En zijd weerklinken en wiens oor maar werd
Geraakt, heft aan, zoolang hem de aanslag heugt,

En één zang zwelt en deint lange hille en zonk.
Eén zang: dezelfde en toch een andre als die
De koren van de volkeren van ouds
Boven hun stroom, langs hun gebergte ontklonk.
Zelfde voor 't hart: een droom van zoets en stouts,
Van teers en vreeslijks, andre in melodie
Voor 't oor, in beeld voor 't oog, in streng geweef
Van eedle denking of een speelsch patroon
Van blij gemijmer, andre in al wat vrij
Zich bindt aan 't eene opdat het meerder leev',
Zich geeft aan 't eene opdat het eigner zij,
Zijn juubling neerbuigt in den schoonen toon.

Zoo zocht in donker ik den zang die, stil
Geneuried, mijne zijn zou, maar meteen
Stem in het eeuwen-koor. Ik wist dat geen
Kon leven zonder schoonheid of den wil
Tot schoone daden en van jongsaf las
En overpeinsde ik al wat voor mijn oog
In letters leefde, doch dat niet alleen.
Want toen de Bijbelbeelden — de woestijn
Met Mozes' berg, in maannacht Gideon,

De kruisdood, Saul die naar Damaskus toog —
Mijn geest bewoonden, toen — maar toen eerst — was
Me in kerkgebouw het orgel nieuwe ontroering;
Zijn dreunen, kreunen als een God in pijn,
Zoodra 't koraal zijn zwaar parlaar begon,
Het teere en breekbre en zilveren betoog
Dat klaagde en vraagde tot breed openvloog
— Metalen deuren — 't orchestraal gevaart:
De hal, de hemel, waarin englenvluchten
De ziel omstroomend en haar zoetste zuchten
Opdragend tot den Troon, den stralenhaard
Van licht en leven — o in één vervoering
Zat ik dan luistrend, *zag* mijn ziel, voorheen
Een vogel, pikkende aan gesloten venster,
Nu samenzinken, een ontblonken genster,
Met het groot vuur dat door de ruiten scheen:
De Zon van de aarde en van alle eeuwigheeên.

Maar meer was in me: ik had — maar wist het niet —
Mijn Vader lief die mij zacht leven liet
En die, kort voor zijn dood, beval: als *hij*
Anders dan wij zal zijn, laat hem dan vrij.

Die hij was ik. Drie vier jaar later eerst —
Ik haast een jongling — kwam dat laatst en teerst
Bevel, gelijk een schild, door goeden Voogd
Geboden, weren wat Hij niet gedoogd
En vroeg voorzien had: dwang die mij niet leek.
Ik die nooit sprak, die nooit toonde of ik keek,
Had jong aan Hem geleerd de blijde vreugd,
Het diepe lijden, de ongewone deugd
Van ongewoon zijn in gewonen schijn.
Hij was mijn Mensch: hij had die eedle lijn
Van leven die naar andren heenbeweegt
Gelijk een lichtstreep en een schijnsel veegt
Van schertsen over 't leed waaruit hij rijst.
Maar dóór dat leed had hij — wat niemand prijst
Die 't niet doorgrond heeft — de onbevangenheid
Voor álle leven en dat stil beleid
Dat boven allen strijd zich vredig houdt.
Mijn Moeder was wel anders: nog beschouwt
Haar zoon dat beeld waar met den vinger 't Boek
Zij aanwijst dat haar heil was, — naar den hoek
Waar 't laatste bed stond van de dertigjaarge
Gaat weer mijn kindervoet en met meewaarge

Herinring hoor ik 't woord, dat mint, niet wint:
Wanneer je stout waart, zie naar boven, kind.
(Den andere' avond, in de donkre kamer
Gezet, tilde ik 't gordijn op: aangenamer
Dan ooit pinkten de sterren: 't gaf mij vrede.)
Ik zie haar nog hoe zij de eerste gebeden
Mij leerde en hoe zij 's avonds in den kring,
Staand, schoon al krank, stemde in het psalmgezing.
Haar strenge poëzie was voor mijn Vader
De schoonheid van zijn jeugd, dan bracht ze 'm nader
— Doordat zij stierf — de schoonheid van het lijden.
Ik heb in hem altijd gezien die beiden
Door daagsche schoonheid heen.
Mijn broeder was
Met me, zijn zachtre naast mijn trotscher pas.

Nog jaren lang hoorde ik als onze zuster
Den Bijbel voorlas, maar ik was bewuster
Van ander leven, — doch van de' ouden staat
Zag ik de grootheid soms, op haar gelaat.

III

Hoe knopte om mij toen ik mijn zang begon
De lente en hoe vervaard zaagt ge op, mijn Vriend,
Toen me in dien lauwen geurenvollen dag
Ontviel: ieder voelt iets, alles voel ik.
Het was geen waanbeeld, en nog minder spon
Mijn geest zich ijdelheid, die thans de tiend
Van zijn aardsch koninkrijk voor 't eerst bezag
En in zoo levens-zwaren oogenblik
Aan zijn klein zelf zeker niet denken kon,
Maar 't was een droom, meer dan wat waken heet,
Een droom die 't leven van den droomer vormt
Naar zich, zoodat het eens-voor-al zijn aard

Verandert om voortaan die droom te zijn,
Een droom zoo vast, zoo zeker dat al smeet
Hem 't leed, al groef wat stormt en wormt
Door kroon en wortel, zijn volgroeid geblaart
Zoo schoon als ooit staat en in groenen schijn
Het eeuwge zonlicht kleurt. Mijn laatsten snik
Zegent hij nog; dan is hij eeuwig mijn.

Wat was er dat dien droom ontwaken deed?
En 'k zeg — en glimlach — dat ik 't niet en weet.
Ik weet alleen dat op een mooien uchtend
Mijn donker week: lentewind streek bevruchtend
De boomen over en er zwol in mij
Een lijn van lichaam en een melodij.
Mijn slaperige trekken gingen open,
Mijn lippen krulden en gevoelens kropen
Als snaargetokkel mij van haar tot teen.
Maar woorden faalden mij, woorden alleen.

Toen zag ik in een afgelegen laan
Een jonge man die bleek en donker was.
Onder de boomen op het korte gras

Wandelde hij en ik kon klaar verstaan
Hoe uit een boek hij vreemde woorden las.
Hun zin was vreemd. Maar zoet, vertrouwlijk haast
Klonk hun geluid me. Ik dronk mijn ooren vol,
Verdween toen achter 't loover, half-verbaasd,
Niet om die klanken, neen, integendeel,
Omdat nu alles zoo vanzelf sprak. Zwol
De melodie in mij, klank-loos gespeel,
Nu niet tot vaste en heldere geluiden
En schaarden zich niet als verkoren bruiden
Voor hunnen Vorst, de woorden van mijn taal
Gereed en gaarne, en wie door geestes-straal
Van 't lied geraakt werd, trilde en rilde en boog
En kwam of ze in gëopende armen vloog.
Dien nacht zat ik bij 't lamplicht met dien bleeken
En donkren jonkman en hij leerde mij
De vreemde talen die hij zoo schoon zong.
Ook andre lazen wij en vele weken
Gingen dus dichterlijk getooid voorbij, —
En lief en waard bleef ons ook de eigen tong.
Drie waren die mij meer dan andren waren:
Homerus: vorst in 't moordende gevecht,

Vondel: de vrome aan hemelsche altaren,
Shelley: de ziel van vuur die vlammend recht.
Maar velen, vele dichters zag ik de eeuwen
Bevolken en ik zag, zoo 't witte wee
De groenende aarde ook almaar kwam besneeuwen,
Dat door elk winter-landschap een of twee
Van die gestalten, 't zij slechts rustig gingen,
't Zij wegen stegen met verblijdend zingen,
't Zij vaan ontplooiden, 't zij op bergen knielden,
't Zij tuinen, ja den hemel openhielden,
Zoodat een breede stralenbundel gleê,
Hoe dicht en zwaar de witte vlokken krielden.
Van dezen één te zijn begeerde ik meê.
Eén, groot of klein, wat deerde 't mijn begeeren,
Daar toch hun kóór den zang door de eeuwen draagt.
Kon ik slechts dit, dit Eene, o Meesters leeren:
Dat mijn met uw stem juicht, met uw stem klaagt.

Mijn zang klonk luid, maar niet den Kruisgod zong ik;
Doch naakte en schoone goden uit dat land
Waar zee en hemel blauw zijn, overhong ik
Met woordgierlanden uit mijn vaderland.

De Aard-Moeder en het door den hoogsten god
Bij haar gewonnen meisje, het bloemen-kind, —
Hoe dat geroofd werd door den donkren god,
Die 't met zich meetrok in het zwart bewind
Van de Onderwereld. Wat mij aantrok was
Wisseling, en dan weerkeer, wisseling
Van jaargetijden, dan van smart en vreugd;
En dat dit kind niet als het rijpe gras
Voorgoed verdween, maar de seizoenenring
Vervuld, terugkwam, dat deed diepst mij deugd.
Doch ook dat zij godin bleef, koningin,
In 't donkre rijk, zoowel als op de weiden
Van Enna; zoo toch — vond mijn jonge zin —
Moest iedre geest onsterflijk 't leven leiden.
De toon was aangestemd, en verder wond
Zich die gedachte onze gewelven rond.

„Hoe zingt uw stem onmenschlijk, hoog en koud,"
Zei hij, die mij den zang had doen verstaan,
Mijn bleeke en donkre jonkman, „is het niet
Of ge u voor 't Eeuwge Lijden zoo maar houdt?
Is het nu tijd dien blijden galm te slaan,

Alleen te leven in 't onsterflijk lied,
Terwijl het Menschenhart, berooid en koud,
Langs wintersche aard gaat en geen Liefde vindt?"
Zonder begrijpen staarde ik eerst hem aan,
Maar zag toen in zijn lijdens-bleek gelaat
En in zijn diep en brandend oog dien gloed
Die 't menschlijk lichaam droef verteren moet
Wanneer geen heul zijn zwarte smart verzaadt.
Wat had ik anders dan mijn zang? En blind
Van tranen hief ik aan, een teer verhaal
Van troost in lijden en wanneer mijn taal,
Nu lief, dan warm, gelijk een vogel streek
Over zijn hoofd, zag ik hoe even maar
Zijn oog tevreden en vertrouwend keek
En als mijn stem zich ophief en 't gevaar
Waarvoor hij beefde, als met een zilvren brug
Bespande, zag ik hoop, dat mooglijk ook
Voor hem de streek zou dagen waar ik vlug
En veilig heenzwierde op zangs vleugelstrook.
Ai, droeve mij! hoe hing zijn arm zoo zwaar
Rondom mijn hals! ik voerde 'm niet erheen.
Eer zag ik dichter den aschgelen dook

Van laagten naadren, en in bang geween
Denkende aan mijn Demeter barstte ik uit:
De Moeder die haar kind zocht: een geluid
Van storm en vlagen door het woud gehuild,
Haar roepen waar de Kora, Kora, schuilt —
En aanstonds — dacht ik — toch de troost misschien
Dat zij op aard haar kind terug zal zien
Al is 't een tijd maar, — doch toen zag ik hem
En 't troostend keeren stokte me in de stem —
Hij was als een die niet getroost kan zijn.

Hij nam mijn hand en bracht me aan 't donkre water.
De stroom wrong door de rotsen, zijn geschater
Was wild en wreed, de boomen treurden laag
En van het schuim vloog soms een vuile vlaag
Door 't sliertend loof of brak en spatte op steenen.
Wij konden in den groezel-goren schijn
Elkaar nauw zien, alleen was 't weenen, weenen,
Van hem, van mij, van beek, boomen en hemel
En midden door dat helsch en valsch gewemel
Hoorde ik zijn stem: hier eindt mijn levens-pijn
En toen de mijne: ik wil van 't Leven zijn

IV

Ik stond op 't strand en zag een schoone vrouw.
De zee lag klaar en hel in zilvren deining
En langs de rimpling van haar schuime-lijning
Liep zij, een blonde blankheid, voor dat blauw.
Haar haar hing geel gelijk gevulde schoven,
Haar oog blonk blauw gelijk de hemel zelf,
Haar gang was vrij, en frisch en vroolijk boven
Het golfgeruisch zong zij gelijk een elf.
Zij zong van wind en golf en vrije dingen,
Van wolk en vogel die de lucht door gaan,
Van beesten die op hooge bergen springen,
Van visschen wentlende in den oceaan;

Zij zong van menschen: van in 't hooge Noorden
Den Samojeed die achter 't rendier sleedt,
Den schipper die zijn skiff door de enge fjorden
Stiert als de Viking, zijn voorvader 't deed,
De Fin die in zijn breede omboschte meren
De roeispaan wiegelt en zichzelf beschouwt,
Wien wolk en vogel, óvervliegend, leeren
Dat één ding nooit, dat nooit de vrijheid rouwt, —
Van andren ook: den vluggen gemzenjager —
Sterk en behendig kan hij rotsen klautren —
En alle daders, maar het meest den wager,
En alle vinders, maar van hen de stoutren:
Zij die den bliksem langs gesmede banen,
't Hemelsch elektron tot de keuken voeren —
Kenners van 't menschenlijf, merkers van manen,
Zij die den stoom aan een klein koordje snoeren; —
En al die kundge handen die een handwerk
Met vingervlugheid of gereedschap weten,
Van de' ijzersmeder tot de vrouw die 't kantwerk
Met vingers pleegt van speld tot speld te meten, —
Deze en de kunst, in koper, hout of tonen
In verf, in klei, in al wat wilt of nilt

Al de gedachten van ons hart te toonen —
Door arbeid waardvol wat de luiaard spilt —
Dat alles zong ze, al 't fiere, al 't harde, al 't sterke,
En 't zachte en weekere ook, mits dat het maar
Vrij was, niet weeklijk, en op eigen vlerke
Den storm weerstond of volgde, ondanks 't gevaar.
Zij zong ze, en van de zee zocht zij de duinen,
Besteeg ze en bovenop hun blinke-kruinen
Zag ik haar haren wappren in den wind.
Toen ging ik ook en wijl zij van mij daalde
Volgde ik haar na, dat ik haar achterhaalde,
Voor heel mijn aarde, nu zij heenging, blind.

Ik liep haar na: ik vond haar in een delling,
Ik nam haar hand, ik trok haar tot de helling,
Ik zei: zit neer, en zing tot mij, of spreek.
Zij zat, zij zong, zij sprak, ik hoorde, ik keek
Dien dag en tal van dagen en toen weder
Ik zelf begon was mijn gefluister anders,
Mijn zang die eens zoo hoog was boog zich neder,
Hij wond zich needrig tusschen de meanders
Van de aardedingen, langs het kronkelzand

Waarin de helm zijn kring trekt, langs de wolken —
Hun vormen zag ik door het licht omrand —
Langs van het water de gebroken kolken
En 't zoomnat, dat terugvloot tot de breker
Zijn trotschen kam, die hij zoo ijl en zeker
Omhoog hief, boven de effen zuiging brak,
Langs vogels die de breede vleugels strak
Voor wind gespannen hielden en dan, even,
Bevallig zwenkten en weer verder dreven
Of, waar een visch zijn kop uit water stak,
Snel nederdoken en met prooi of krijschen
Stegen of trachtten zich omhoog te hijschen.
Langs al wat leefde, op land, in lucht en zee,
Bewoog mijn zang zich, en geen kreatuur,
Geen ding of 't deed naar de eigene natuur
En die van de andren: hun gemeenschap gleê
Rondom ons heen, en in mijn zingen meê.

Wij hebben toen tezaam gewoond: rivieren
Beroeid, landen bezien, en dan in duin
Een huis gevonden: onze groote tuin
Was Holland, daaromheen als parken

De vreemde streken die de wereld houdt
Besloten voor wie reist: de voeten zwieren
Daar op een andre maat dan thuis: de marken
Van onze buren waar de wijndruif blauwt,
Aan de overzij de witte rotsen, zuidlijk
De blauwe zeeën waar blank-slank als bruidlijk
Torens en minaretten rijzen: ceder
Palm en olijf zien daar op menschen neder
Blijder van maat dan de onze en zoo nog verder
Tot waar de hemel warmer, ja besterder
Dan de onze en vol van andre sterren schijnt:
Steden vol menschen liggen streng belijnd
Voor gouden horizonnen en de volten
Vullen de straten, stroomen in de holten,
Door licht en donker, overal die drom
Van zelfde wezens, levend, luid of stom.
Maar thuis vonden wij meer: in steile kasten
Stonden de boeken waar 't Verleden zelf
Als onder één hoog, stilbesterd gewelf
Ons steeds nabijbleef. Onze handen tastten
En waar aan letters de oogen zich vergastten
Doemde er een vizioen op: oude Magen

Die naar de sterren en de volken zagen,
Koningen die zich zwarte graven bouwden
En rijkgebalsemd de eeuwigheid beschouwden,
In hen en om hen; Grieken, die van kust
Tot kust slechts lééfden, zich hun schoon bewust,
Romeinsche meesters die Euroop ontgonnen,
Germanen die op nieuwe vrijheid zonnen,
En over heel de wereld de oude Joden
Die 't Heilge Land eerst vonden en toen vloden
En die hun eigen, jonggekruisten Heiland
Beleden zien van vasteland tot eiland.
En Pausen hier, daar Mooren, dan de volken
Die eigen aard in eigen recht vertolken
En van die allen één: ons eigen volk.
Daarvan omgaf me aldoor een heldre wolk
Van hartlijke getuigen: ik beminde
Hun woord — mijn woord — en aan hun hand bezocht
Ik al de plaatsen, die ik eertijds, blinde
Voor 't eigne, zien, maar niet herkennen mocht.
De Prins die in zijn zaak een volk verbeeldde,
De Burger die bestand en vastheid gaf,
De bent van Kunstnaars die in 't droombeeld deelde

Dat aan het volk een roeping rijk en straf
En aan den tijd een wijding toebedeelde.
Hoe straalde 't licht van hun gestalten af.
En naast mijn Vondel vond ik Hooft den fijnen,
Den frisschen Breeroo en zoo meengen meer,
Die aan mijn taal de eedle en bevalge lijnen
Gaven, en zich als dichter eeuwige eer.

Hoe zwol mijn rijk. Ik heb toen lang geloopen
Van land tot land, tot in mijn eigen huis
Zich kinderstemmen meerden en het hopen
Op 't verre en vele week voor vreugde thuis.
Ik kende een man die tot mij was gekomen,
Als ik een dichter in zijn eigen land,
Wij hadden van elkanders werk vernomen,
Trouwhartig grepen wij elkanders hand.
Hij was als ik een Kunstnaar die niets liever
Wilde dan zich en 't leven van zijn tijd
In woorden dichten: met gelijken iever
Hielden wij oor en hart en hand bereid
Tot hooren, voelen, werken en voor de oogen
Van een verdwaasd geslacht de beelden toogen

Waarin 't zichzelf herkent, hoe 't lieft, hoe 't lijdt,
Maar schooner, waarder, zoodat alle dingen
In 't levend woord hun diepste wezen zingen.
Doch hij had strenger geest dan mijne: in lijnen
Scherp zien wat ik lang vager zocht, kon hij.
Maar meer dan ik leed hij daardoor de pijnen
Van wie zich onderscheidt van u en mij
En niet zijn steilte naar ons dal doet deinen.
Hij was zichzelf zoozeer dat hij een ander
Niet toe kon laten in zijn diepst verkeer,
Maar van 't begin verstonden wij elkander
En elk gaf de ander van zijn liefde iets weer.
Hij gaf mij steun. Want wat ikzelf voor jaren
Deed en nog wilde, lag in hem zoo klaar,
Helderder dan in mij, die moeizaam nu
Het vele dat ik vond aan vorm wou binden.
Terwijl de tijden om me ongunstig waren
Werd mij in hem de fierheid openbaar
Die tusschen gróótere ongunst — hij meer schuw
Dan ik nog van 't plebejische onderwinden
Kunstloos te leven (d'aandrang om ons heen
Die tijdlijk sterker dan de besten scheen)

Nooit nog de fijnheid en de kracht verzaakte
Die al wat leefde in hem tot kunstwerk maakte.
Hij gaf mij steun. En 'k overzag mijn leven.
Ik bond al 't aardsche dat mij dwars bewoog
In tonen, lijnen, vormen en het zweven
Van aardloos licht voor 't ingetogen oog.
Ik zong mijn land Ik was de weergekeerde.
Ik zong mijn liefde. Ik was de veelgeleerde
Die 't Hart hervond dat hem nog nooit bedroog,
Het kinderhart dat in mij juichte en klaagde
En slechts om liefde en om een vriend meer vraagde.

Er is in liefde een dubble heerschappij,
De eene die 't schoone beeld rein wil bewaren,
De andre die wenscht dat langer ik noch gij
Bestaat tusschen de beiden, maar één paren
Hen worden doet in 't kind, van u èn mij.
Maar zooals waar twee wezens zijn, zij beiden
Zich lang verdragen maar ten laatste strijden,
Daar 't eene heerschen wil op 't andre, zoo
Ging 't mij toen aan een hoek van 't pad gekomen
Een vrouw mij naderde. Op bebloemde zoô

Kwam zij geneuried langs seringenboomen.
Haar kleed was rood en ze was slank, haar oogen
Gebogen onder hooge wenkbrauwbogen
Zagen niet op: speelsch met een margariet
Dreelden haar vingers; toen zij eindlijk keek
Was de pupil goudbruin, maar ziende leek
Zij wel te droomen, maar te kijken niet.
Zij was onschuldig en zij had geen geest,
Zij had alleen haar jonkheid en haar leest,
Haar droom en onbezonnen maagdewezen,
En ik wist dat ik diep in haar wou lezen,
Lezen en dan verstaan, en dat ik niets
Zou vinden dan een kind, en veel verdriets.
Ik droeg mijn heele leven in mijn hoofd
Gelijk een kerk, zijn schoonen bouw, zijn gloed,
Zijn duistere kapellen en zijn kleuren
Die voor de zon blijde gestalten beuren,
Zijn zuilengangen waar mijn aarzelvoet
Zoo stil kan dralen en zijn pijpgeschoofd
Orgel waarvan de tonen laaien laaien
Gelijk een hemel waaruit winden waaien
Van gouden vlagen door mijn paradijs.

Ik wist dat, als op nekromanten-wijs,
Dit heilrijk werk zou storten bij mijn minst
Gebaar, dat ik me op-eens en zonder winst
Wel kon begraven onder zijn gewelven
En dat er niets zou blijven van mijzelven
Dan hoon, hoon over de verloochening
Van 't eigen leven om een nietig ding.
Toch aarzelde ik en streed. Toch was mijn strijd
Zoo heftig dat als door demonenhanden
Ik mij gesleept voelde; mijn leden brandden
En niet een uur was 't uur, maar eeuwigheid.
Toen, daar ik smolt in zwakheid, schreeuwde ik luid
Een naam, den naam van haar die eenmaal aan
De zee mij alle sterkte had doen verstaan,
Riep en herhaalde 'm. En toen zag ik uit
De laan terzij haar naadren en daar negen
Zich geen seringen maar de goude regen.
En haar gelaat was blank gelijk een kool.
Ik voelde alsof om ons de vlammen sloegen,
Zij gloeide erin, ik gloeide, maar wij vroegen
Niets anders, stonden met onschroeibre zool,
Gewijd en heilig als in gulden stool.

V

Toen boog ik tot de daad me. In mijn gevoelen
Kende ik de breuk en wist dat het bedoelen
Van de Natuur is dat geen mensch die kent.
Alleen wie steeds tot nieuwe daad zich wendt
Schept zich een eenheid die zijn tweeheid heelt.
Zoo peinsde ik, — toen in 't verste Zuid die man
Van onzen stam, Paul Kruger, 't Boerenvolk
Dat hij gemaakt had, ban en achterban,
Opriep van 't land waar het de koeien molk
En zei: een volk komt dat met eeden speelt,
Een volk komt dat uw land, uw vrijheid steelt,
Wapent u en verslaat het in Gods naam.

Toen trokken vloten vol met krijgsvolk saam
Van alle oorden van de aarde, alle oceanen
Kruisend, naar Kaapstad, en zwermen sprinkhanen
Gelijk, streek 't Khaki-leger neer op hoeven
En steden, maar de Boer deed meengen proeven
Zijn kogel en de dood. Toen brandden dorpen
En lijken lagen hoopen-wijs geworpen
— Vrouwen, kindren en grijzen — hongergeel
In 't kamp dat rotte of op verschroeide deel.
Roem en moord van mijn ras bewogen vreeslijk
Mijn hart dat bonsde en bloedde en ongeneeslijk
Een wond hield, maar meteen een zekerheid:
Eenzaam is geen, al schijnt het ook een tijd.
Eenzaam is geen. Mijn zang die steeds tevoren
Woord droeg van mij en 't mijne, gaf te hooren
Een klank die me onvoornaam, oneigen scheen.
Oneigen ja, niet meer van mij alleen.
Er leeft in elk mensch meer dan een: een mensch
Alleen voor zich, langs nauw naspeurbre grens
Een mensch met andren: bloed en taal en dan
Een heel vol wezen maakt eenzelfden man
Verwant, ras- lands- of maatschappij-mensch, al

Wat mensch kan zijn en steeds weer wezen zal.
Ik wist het lang maar tot dat moordend jaar
Voelde ik het niet aan eigen hart als waar.

Ik werkte al veel met andren toen een vriend
Die niet als ik was zijn verkrankten zin
Zette op zichzelf en in leege eigenmin
Zich afvroeg waartoe toch het leven dient
Met andre menschen. Is het béter niet,
Zijn eigen heer en koning, aangebeden
Door andren (of ook niet), zijn ijdle leden
Te wiegen boven 't droevig menschgebied
En naren walm van drukke en duistre steden,
Dan daar te gaan en den gemeenen zang
Te stemmen in het woelig volksgedrang,
Den waan te dempen met een gulden reden?
Ik wist dat dit de dood was. Ik begreep
Dat tweeërlei: zich aan den donkren sleep
Te binden van 't gepeupel, maar dan ook:
Zich los van al wat worstelt aan den krook
Als eenzaam riet te wagen, dood zou zijn.
Leven, voelde ik, is één ding: medeleven

En toch er vrij van zijn: zich aan geen schijn
Van tijd vergapen, voor geen zorg te beven
Die licht vergaat, maar lijdend, doende en strijdend,
Heel 't leven in zichzelf omhoog te dragen,
En, in één schoonheid al zijn warling wijdend,
Zich van zijn wissling in den geest bevrijdend,
De eeuwigheid zelf te zijn in de aardsche dagen.

PASCHEN

Op Goeden Vrijdag
Is Hij begraven,
Niet in een graf — zijn graf was het hellevuur —,
Doch Zondagmorgen
Was Hij weer opgestaan,
Ging door de velden,
Glimlachend vredig
Naar den hemel van blinkend blauw.

De bloemen stonden,
Trossen en kelken,
Schomlend en wieglend,
Pralend en teeder,
Terwijl Hij, kijkend, kwam;

De duinrand waasde,
Leeuwriken schoten —
Paarlen van klank en
Veedren van vreugde —
Door de zonnestralen
Boven Zijn hoofd.

Hij wist niet beter
Of deze dag was
Voor Hem geschapen,
Een dag van de aarde,
Maar zóó geheven
Boven het aardgedoe,
Dat alle wandlaars
En lange slierten
Van wielen berijdende
Knapen in gele
Kurassen van de trompetbloem
Hem schenen gezien als uit hoogen hemel,
Klein en ver door de slingrende wegen
Van 't landschap, — boden
Van de éene tijding:

„Hij was begraven,
Zijn graf was het hellevuur,
Maar nu is Hij opgestaan,
Ging door de velden,
Steeg op naar den hemel:
Zie hoe Hij neerziet
Op ons en lacht.”

En ’s avonds daalde
Hij op Zijn duintop
En zag de velden
Veelkleurig scheemren —
Nog teeder blinken —
Zag hoe de zon zich
Baadde in de golven,
Zag hoe de zee zich
Wond om Zijn aarde,
En al de sterren
Stegen en daalden
Rondom Zijn hoofd.

IN DEN SPIEGEL VAN DOOD EN LEVEN

DE TERRASSEN VAN MEUDON

De lucht is stil: op eindloos verre heuvlen
Strekt zich de stad in blond en rozig licht —
Ik wend mij om waar lachen klinkt en keuvlen:
Daar kust een knaap een blank en zoet gezicht.

Ik zie omlaag: in vaste en strenge perken
Sombert rondom een kom een herfstge tuin.
Ik zie omhoog: een koepel, zwaar van zerken,
Stijgt, sterrenwacht, hoog boven boomenkruin.

Op trapgesteenten, broklig, maar gebleven,
Blijf ik dan peinzend en in weemoed staan, —
Want doode dingen zijn die langer leven
Dan wij die werden, welken en vergaan.

EMMAUSGANGER

In de gestalte zien wat andren droomen,
Wat voor de meesten vaag verlangen blijft,
Dat was uw voorrecht, Vriend. Een nevel drijft
Dan voor uw oog en 't beeld is weggenomen.

Maar eeuwig zweeft voortaan die vorm u voor:
Gij beeldt hem in uw boek voor laatre geesten,
Gij meet naar hem menschlijke smarten, feesten . . .
Uw heden leent licht van zijn toekomst-gloor.

Gij weet dat nooit, nooit zielen zijn gescheiden
Die elkaar vonden in hun hoogsten bond:
Hun woord klinkt saam: hun kus 'hoort beider mond,
Hun wensch was: vinden, en hun vondst: verbeiden.

Zij leven saam: zij leven voor de schaar
Die altijd vraagt en nimmermeer kan vinden.
Zij vindt voortaan in wie elkaar beminden
Haar eigen liefde aanschouwlijk, waar en klaar.

AAN 'T VENSTER

Hul me in fluweel en goud: geef mij mijn vedel.
Open het raam: wat blinkt het landschap blauw!
Flonkre in 't kristal de wijn door bladerschauw!
Strijke mijn hand de snaar verheugd en edel!

Ontsluit dat kistje: zegel, munt en cedel
Is 't kunstrijk gearbeid klein gevang te nauw.
Plaats naast ze – omvangensgraag mijn hand trilt flauw —
D' oogholligen, kaakgrijnzenden, dien schedel.

Zijn ronde bol is de aarde in vasten dood.
Hoe vonkt en straalt en stroomt en ruischt zij buiten!
Ik wil die beide in éénen blik omsluiten,
Proeven, o aarde, uw schoon dat bleef en vlood.

Nu is uw kleur, verheldrend, valend; — fluiten
Zoo zoet, zoo teer, als nimmer vogel floot.

DE SPIEGEL

Ik heb mijn spiegel stil omhoog gehouden
En wie gij zaagt was waarlijk wel uzelf.
Zie maar uw oogen die mijn glas mistrouwden!

Ik die uit licht strenge gestalten delf
Alleen door 't heffen van mijn blanken spegel,
Kon dat niet doen als niet uw wezenswelf

Zich indrukte in mijn schijn gelijk een zegel.
Gij zijt daar wel, maar vindt u toch niet gansch?
Gij speurt vergeefs naar wat geheimen regel

Mijn glas u kaatste en uitwischte in zijn glans,
Zoodat ge er zijt en niet zijt, blijde en booze
Al naar ge 't merkt? Luister, ik zeg het thans:

Het toont u 't wezen, wischte 't wezen-looze.

IDYLLEN

DE EENE TWIJG

In 't bosch waar alle boomen botten
Ben ik gegaan toen de eene twijg
Afzijds gegroeid in 't moer moest rotten
Als straks liaangroei haar omrijg'
En klemm' en nijp' in zuigende armen,
En in mijn hart bad ik: erbarmen
Dat de afgrond niet dien heemling krijg'.

Toen rees de zon: een kracht door de aren
Van 't hout zwol aan en sneller schoot
Dan 't krinklend kruid, van stam tot blaren,
Een lijn, een boog, die spande en sloot
Mijn twijg zijn stam naarboven nader,
En 't ruischte in mij: heb dank o Vader,
Schoon leven redt ge uit lagen dood.

DE GOLFSTROOM

Te wonderbaar is niets in onzer droomen rijk.

POTGIETER

Een warme en zachte stroom zijn mijn gedachten.
Hij vaart door zilte zeeën wier onstuimig
Water zijn randen sprenkelt met een schuimig
Gevlaag van vlokken: speelsch en ijdel trachten
Hèm uit zijn baan te dringen die de machten
Van aarde en hemel voor zich won:
Zwaarte en de zon.
Hij heeft de geuren
Van vruchtbegloeide kusten.
De geesten die hem door zijn waterbedding beuren
Zijn warm en levend en hun leden rusten
Blank op zijn blauwe hellingen, als kon
Geen dood hen deren, stroomende, dagen en nachten.

Hij komt van landen waar de zachtgebruinde
Menschen wandelen onder dadelpalmen.
De zon schroeit heet, de zee behoudt haar kalmen
Maatslag en flonkert blauw, als in een tuin de
Bloemen en vogels blinken. 's Avonds schuinde
Een straal over 't gebergte in 't veld
En ongeteld
Begon het gonzen:
Van hier, van daar, nachtstemmen,
Die zwirlen hijgen zwaatlen roepen dreunen bonzen
En van den man op zee het hart beklemmen.
Totdat het schijnt of één galm zwalpt en zwelt,
Alsof 't gebergt stortte op de kim en 't land bepuinde.

Toen 't ochtend werd bewoog mijn stroom de streken
Waar akkers naar zijn warme water daalden.
Mannen en vrouwen werkten, kinders haalden
Zijn vocht om rond de plant den grond te weeken.
Gezang weerklonk dat meer een maatvol spreken
Dan jublend juichen leek; één toon:
"Arbeid is schoon"
Doortoog gedurig

Half-grijs-half-blauwe luchten, —
Dan zagen allen op, want de avond vlamde vurig
In 't westen. Lang nog galmt de dans en 't ruchten
Van mans en maagden. Slechts één jonge zoon
Wiens oogen wennende aan den nacht de zee in keken.

o Andre dag toen van de gouden torens
En koepeldaken zonneflonkers laaiden,
Toen klokken helmden, vlag en wimpels zwaaiden
En vóór dien gloed als in een vuur van dorens
De donkre menigt draaide of iets verlorens
Zich voor hun voet op 't plein hervond.
Hun koning stond
Voor rijke haven
Monstrend schatten en schepen,
En zag rondom ruiters en paarden pronkend draven,
Mannen en muilen met de balen slepen,
Tot in haar net de nacht de sterren bond —
Boven de koepeldaken hief de maan haar horens.

Toen boog mijn stroom — hij droeg de geurge stammen
Van 't paradijs, de vruchten van die aarde,

Schat van die stad, dien hij in zich bewaarde
Als keizels in zijn gruis — hij boog de dammen
Voorbij dier haven en waar de zee-kammen
Wiegden en stortten, rijk van pluim
En blinkend schuim,
Groef hij gelaten
Zich baan naar verdre rijken,
Zeker van langen tijd breede en stoorlooze straten.
Voortaan — wist hij — zou hij daar niet van wijken
Tot van een wereld, blank, en smetloos ruim,
Op top aan top 't wit licht stralend omhoog zou vlammen.

HAAR LEVEN

Was dit uw leven? Door de blijde lanen
Van droom en vogelzang naar 't huis in bloemen,
Gij hand in hand —
En dan van boek en kunst de kleurge wanen
Rondom u, tot van kus en woord het roemen
Smolt in één brand,
Een brand die beide uw lijven, saamgeheven,
Laaien deed van een wit en blindend licht,
Waaruit u doemde, leven van uw leven,
Een goud-lokkig gezicht:
Een kind dat om u in uw tuin zou spelen
En aan uw oog

De vreugden van uw hart voorgoed zou deelen
Als hij bewoog,
Als hij u riep, als hij zijn speelsche woorden
Zou winden om u heen gelijk een krans,
Een krans van bloemen aan wier bladeboorden
Iets dauwde van uw eigen zieleglans.

Was dit uw leven: na dat jaar te vinden
Dat niets u bleef dan smet en scheur en tranen:
Hij hier, gij daar —
En nu voortaan met bloemen te overwinden
De spleten van uw huis, met ijdle wanen
Dreigend gevaar,
Gevaar dat als een grijze op vilten zolen
Sloop om uw huis, soms morlend aan uw deur,
Soms, langs het raam, zijn schaduw neer deed dolen
Over een schoone kleur:
Een bloem die in een vaas stond, aan de wanden
Een schilderij,
Of bij 't borduren op uw eigen handen
En dan terzij,
Terzij op 't speeltuig dat de ivoren grepen

U toestak als een rots in weemoeds zee,
Waar gij voor klaagde en u wist op te slepen
Als Die u dreigde langzaam nadergleê.

Was dit uw leven: aan het eind alleenig
Te luistren naar de stilte, dagen, nachten,
Of niemand kwam,
En wel te weten dat ge zoo nog menig
Ledig uur levens rusteloos zult wachten
Of ge iets vernam,
Of ge iets vernam van 't u behoorend leven
Dat met een andere elders 't leven leidt,
Een andre aan wie gij alles hebt vergeven
En — zegt ge — ook niets benijdt,
Maar die gij toch met hem de heldere uren
Doorleven ziet,
De donkere ook, misschien, die langer duren;
En uw verdriet,
Aldoor geloochend, voor uzelf verzwegen,
Blijft aldoor in uw hart, en in uw oor
De hoop die luistert thuis en op de wegen:
"O of hij kome!" en: „O of ik hem hoor!"

HET TINNEN BORD

voor Floris Verster

Zal één begrijpen
Dat iemand hier zijn leed en vaste kracht,
Zijn liefde en al zijn levens-zekerheid
Heeft neergeleid?
Een bord met eiers:
Een tinnen bord, geblutst,
Gedeukt, verbogen,
Op een zinken plaat,
Voor grijzen grond:
Kleurloos, ja wit en grijs, maar van de wanden
Der zaal komt geen tafreel naarvoren als dit kleine.
Het maakt zich los van hen,
Het is alleen,

Zoo vast, zoo vol, zoo onverbrijzelbaar van vorm, —
Zijn hoeken en zijn deuken
Zijn daar, zijn rondingen en randen.
En het te zien geeft troost.
Zijn koelte is sterkend.
Wit en grijs, maar al
De kleuren van een rijk en stralend
Palet
Bewegen zich daaronder.
Tin en eiers; —
Maar geen gloed en teerheid,
Verborgen onder tranen, zijn aangrijpend
Als dit gevoel van leven aan dat oud metaal
En 't ongeborenë onder die schalen.
't Kleeft eraan,
Het schijnt erdoor,
Het is een licht,
Een adem.
En een licht,
Een adem,
Maar gestold tot hardste en brooste vormen,
Zoog al het hemellicht en spiegelt het.

IN DEN KLOOSTERTUIN

Ik hoorde haar klagen:

Ik zag een bloem en weende,
Wee mij, ik arme weende —
Ik zag mijn Liefste staan:
Hij lachte en zag mij aan.

Hij hield weer in zijn handen
De bloem (mijn tranen brandden):
Hij lachte en zag mij aan.
(o Liefste, laat mij gaan.)

Hij liet zijn armen vallen.
De lucht — en nietmetallen.
De bloem alleen bleef staan
En in haar vonkte een traan.

't Liefste wat ik weet is dichten,
Dat is: van de innerlijke gezichten
Woorden maken.
Die doen ontwaken
In andren wat ik zie; —

Zoodat van vreemd en menig
Wij worden vriend en eenig:
Zielen raken
Elkaar en slaken
Eén zucht, één melodie.

Heeft zijn seizoen van roem niet elk? —
Een is het vroeg en bloeiend kind,
Zijn haar is goud, zijn oog is blauw,
Hij zingt gemaklijk in den wind,
Het hart van wie hem hoort klopt gauw,
En als hij plaagt en vraagt en mint
Dan is er geen die weigrig zint . . .
Heeft zijn seizoen van roem niet elk?

Heeft zijn seizoen van roem niet elk? —
Er is er een die lichaamloos
Zijn stem-alleen door de eeuwen zond:
Zij die haar hooren staan een poos
En sluiten dan een blijden bond,
Reiken rond hem die ze allen koos,
Hij 't hart en zij zijn heilge roos . . .
Heeft zijn seizoen van roem niet elk?

Als ik buiten mij
Lust noch vreugd beken, —
Woorden te zamelen,
Zingen of stamelen,
Tot ik gelukkig ben.

Hun dans, een toovermacht,
Boeit me aan hun zin:
Stroomt die ook tranenzwaar,
Drijft toch het zwanenpaar
Schoonheid, blijheid, erin.

DE KONING

Zooveel gevoelens, die mij ooit bewogen.
Liggen nu stil.
Ik heb alleen en storeloos voor oogen
Dien éénen wil:

Koning te zijn van hen, 't zij dat zij slapen
Of, opgeruid,
Elkander wonden met het muitziek wapen,
En 't war geluid

Doen stijgen naar mijn hooge en klare zale.
Ik leef voor hen,
Maar 'k duld het nooit dat zij mij te eenenmale
— Daar 'k goedig ben —

Den vreê verstoren die ik voor mijn daden,
En hen, behoef —
De liefde die ik heb voor zaad en bladen,
Voor maan en hoef.

Ik zal hen, als zij rijk zich scharen, leiden
Naar schoonen strijd,
En als een straal zal door hun rangen glijden
Mijn vorstlijkheid.

OP DE HIL

De duinrug rijst uit zee en van de dorens
Die in bleek loof oranje bessen dragen
Glooit naar het dorpje 't groene en vlakke veld.
De pijlpuntspits steekt op de plompe toren's
Vierkante wanden uit: de roode daken
Liggen boersch-goedig door elkaar geheld,
Maar 't groen dringt om en door het dorp als tuilen.
Dan golft de grond: uit heuvlingen en kuilen
Spreidt zich die boomgroei landinwaarts: mijn oogen
Gaan door dat paradijs zoo vrij en veilig.
Verborgen schijnt elk hoekje: minnaars mogen
Er dwalen: hun vertrouwlijkheid houdt heilig
De dichtbegroeide streek. En nog meer zekers
Groeit door 't bewustzijn dat op woud van brekers
De zee die raast de duinkaap houdt omtogen.

DE WEVER

Zij kloppen aan de deur: zij klagen
Dat ik niet luister.
Ik berg voor allen die mij plagen
Mijn kalmen luister.

Ik ben veel zachter en veel stiller
Dan ooit gelooven
De durver, weter en bediller,
Drukken en groven.

Mijn huis een hooge en lichte kamer,
Mijn dag een morgen,
Ben ik een hemelsche beramer
Van aardsche zorgen.

Mijn wanden hangen vol tapijten
Door mij geweven,
Kleuren en draden die nooit slijten
En eeuwig leven.

De zon, de maan en al de sterren,
Bergen en zeeën,
Wouden en weien en den verren
Nevel beneeën.

De hellingen waarop verlichte
Steden zich spreien,
Stroomen waarover de opgerichte
Mastschepen glijen,

Menschen en dieren, planten, steenen,
Tallooze dingen,
Al wat doet lachen, wat doet weenen,
Droomen of zingen.

Vol is mijn huis ermee: mijn dagen
Zijn zóó niet eenzaam
Of al uw klacht, al uw behagen
Is mij gemeenzaam.

Ja, lijflijk zijt ge aanwezig: mannen
Zoowel als vrouwen,
Maar al uw luidheid liet zich bannen
In mijn stil schouwen.

Gij klopte aan de deur, zie ze is open.
Gij staat bewogen —
Uw wonden waar bloeddroppen dropen,
Uw schreiende oogen,

Uw haat, uw deernis, uw berouwen,
Uw vreugd, uw woeden,
De smart, de zachtheid en 't betrouwen
Van o hoe moeden,

Gij ziet, gij voelt ze en bij 't ontwaken
Uit zoo schoon droomen
Ziet ge mijn deur en wilt ze raken,
Maar weggenomen

Zijn uit uw hart, zijn uit uw handen
De wilde knepen —
Mijn luister blijft daarbinnen branden,
Stil, onbegrepen.

DE VROUW MET HET KIND

Waar groene stralen nauwlijks door de twijgen drongen
In 't maagdelijke woud,
Kwam 't klare water, een fontein, omhooggesprongen
En brak zich menigvoud.

De droppen ruischende deden de blaren deinen.
Ik die eronder zat
Boog mij te dieper neer over de woordenlijnen
Op 't schemerende blad.

Toen kwam een jonge vrouw die boschruimte ingetreden,
Blank was zij en heel naakt,
Door de bekoorlijkheid van haar bevalge leden
Werd de omtrek licht gemaakt.

En aan haar hand hield zij een kind, een molge jongen,
En rond, gelijk zij slank.
Háár blonde lok hield zacht zich aan den hals gedrongen,
Z ij n goud rees, krulge rank.

En toen zij stonden, vóór me, wijl ik bleef gezeten,
Sprak zij: ik breng u 't kind,
Waarvoor gij boek, fontein en schemer zult vergeten
Waarbij zoo diep gij zint.

Ik wil u leeren dat van duisterste gedachten
De flonkring niet zoo gloort
Als de oogen die verrukt naar de eerste raadsels trachten
In 't aarzlend kinderwoord.

Meteen verdween ze, en 't kind. Ik zat met open oogen
En zocht den straal die gleed
Van groen tot verder groen, de gangen door en bogen
Van 't bosch dat op zich deed.

Ik ging en zocht zijn zoom. Bevrijd trad ik naar buiten.
Mijn huis stond aan een vliet.
Daar was geen berg, geen boom om d'einder aftesluiten
Tot aan het verst verschiet.

Daar leefde ik jaar aan jaar, om mij een vrouw en kinders,
De arbeid van iedren dag,
De zon zag beurtelings ons zaaiers, maaiers, binders,
En dorschens vlegelslag.

De stad bouwde op ons aan : wij boden hulp en handel,
Breidden ons uit door 't rijk,
Maar elk van ons hield in vertrouwlijkheid en wandel
Een stil en zeker blijk.

Een blijk van 'twoord,eertijds mij door die vrouw gesproken,
Van 't kind, eertijds gezien :
Nooit heeft ons, hart of mond, het aarzlend woord ontbroken
Waar elk het Kind in dien'.

DE CROCUS

De bol op glazen vaas
Reikt witte worteldraden
In 't water: de bloembladen
Hebben een paarsig waas.

Hemel en aard en vloed
In zoo doorzichtge omgrenzing,
In groei, bloei en verflenzing,
Zijn wat de dichter doet.

Zijn lied ontluikt in 't woord.
Dat houdt zijn ziel omsloten.
Zijn zang door 't licht omvloten
Sterft als het oor hem hoort.

EEN NIEUWE PEIS

Het middaglicht dat stil en grijs
Zeeft door een overdekte lucht
Brengt in ons hart een nieuwe peis
En went ons aan een nieuwe tucht.

Wij hebben ach zooveel begeerd
En altijd weer vergeefs gehoopt,
Wij hebben ons ternoô bekeerd
Omdat het leed tot keeren noopt,

Wij hebben ons benauwd gevoegd
Zooals in de asch een kool zich bergt
En haast te sterven zich genoegt
Zoolang geen wind haar gloeden tergt,

Maar altijd als een adem kwam
Won toch ons smeulen weer in kracht,
Wij droomden van een heldre vlam,
Wij droomden van een laaie pracht.

Totdat op 't laatst een blij verstaan
Ons leerde dat uit d' eenen dood
Het andre leven aan kan gaan
Gelijk een kind uit dooden schoot.

Uit harde kool wordt diamant,
Uit dor hout wordt een vlammend vuur,
Uit zoute zee wordt vruchtbaar land,
Uit tijd een leven zonder duur.

Toen stierven wij aan dag en licht
En zagen als een vreemde zon
Een binnenlicht, een droomgezicht,
Dat zich rondom ons kleurde en spon.

Daar waren we als in schoon verblijf
Waar alles was en toch niet scheen,
Alsof er menschen zonder lijf
Bestonden, en van ziel alleen.

Het was een wonderlicht bestaan
En ons geloof was stil en diep
Dat nergens onder zon noch maan
Een wonder als het onze sliep.

Tot de oogen open op een keer
Wij zagen weer den kalmen dag
En toch niet de oude dingen meer
Maar vormen als een kleurig rag.

De wereld die doorzichtig leek
In onvergankelijk bestand,
Maar wachtende of daarover streek
Een onberekenbare hand.

Gelijk een tijdlijke eeuwigheid
Die stond en stroomde en duurde en viel,
Een schaduw aan een stroom gevlijd —
Wie die ze werpt? — wie lijf-en-ziel?

Het middaglicht dat stil en grijs
Zeeft door een overdekte lucht
Bracht in ons hart een nieuwe peis
En wende ons aan een nieuwe tucht.

DE VLIEGER

Ik wensch niet los van *u* te zijn,
Aarde en uw druk gebeuren —
Zoo doet zich aan een lange lijn
Een vlieger opwaarts beuren.

Dorpen en steden ziet hij aan,
De weiden en de wouden.
Hij wou wel vrijwat hooger gaan
Maar voelt zich fluks weerhouden.

Dan staat hij stil en doet, wijl 't moet,
Als ik, kalm en tevreden —
Wij zien: wat veilig stijgen doet
Houdt ons meteen beneden.

VEREENING

ERASMUS-HOLBEIN

Man met uw bleek gelaat en zielvol oog,
Die uit uw blad beminnelijk bewijst,
Ik zie hoe uw gestalte sprekend rijst
En uw gebaar zich strekt in 't vast betoog.

Schilder en vriend wien hij het hart bewoog,
Zoodat uw werk hem nu voor eeuwig prijst,
Gij leeft door hem en hij door u: één lijst
Omraamt u beide: een schoonheid die niet loog.

Kleine maar dappre man die met uw pen
De wereld helder schreef en enkel niet
Een grove en pijnlijke Aard zocht tot uw deel:

Erasmus; — en door wien 'k u beter ken,
Wiens naam naast de' uwe' ik schakel in dit lied:
Holbein, de reinste meester van 't penseel.

WIJ BEIDEN

BRIEF AAN EEN VRIEND

Wij hebben bei den adem die het woord
Boetseert zoodat uit klank gestalte wordt.
Nu gij dan in uw bergen blijft wijl ik
Aan 't zeestrand wandel, zal ik woorden scharen
In zulk een orde dat, door u herhaald,
Hun klank mij zal doen leven, mij en u,
En wij tezaam zijn langer dan een dag.

Een grauwe zomermorgen toen uw slanke
Gestalte op 't platform van de trem voorbij

Mijn huis reed: staande op 't trapje groette ik u.
De baskische baret kleedde u zoo jeugdig. Sierlijk
Begon uw aanspraak en ge waart verbaasd
Toen aan mijn tafel u een jonge vrouw
Verwelkoomde. Op mijn kamer wachtten u
Boeken die gij niet kende, de oude en nieuwe
Dichters van Holland, een gesloten rij,
Bescheiden, toch niet pover, en mijn trots
Sprak tot u toch niet vreemd: gij voelde u eigen.
En heel dien winderigen dag en gaand
In de avond overtoog u 't vol gevoel
Van kracht en schoonheid, door uzelf gediend,
En ook gehuldigd in dit huis aan 't strand.

Hoe dikwijls kwaamt ge en elke maal een feest.
Hoe dikwijls ook bij u aan Nahe en Rijn
Vond tusschen koele muren of in schaûw
Van de oleanders ik uw klankrijk woord.
Geen woorden zeggen wat ik vond in al
Wat om u leefde: 't ouderlijk gezin,
De stad, de berg, de stroom, — en meenge gang
Door heete druiven of langs 't koele nat,

Door middagschaduw of in sterreschijn —
De roode en groene lampen van de baan
Straalden, een feest van Bagdad, onder ons —
Menige droomentocht waarbij uw hart
Maat met het mijne hield, vonkt na in mij,
Behoudt haar lichtend spoor en door de landen
En tijden span ik 't als een regenboog
Tot u, van mij — kom over, roep ik dan,
En waar hij hemel raakt ontmoeten we ons.

Aan Spree en Isar en in 't bronrijk oord
Vanwaar de Taunus stijgt, beleefden wij
Zoo schoone dagen dat hun heugenis
Een oud verhaal wordt dat in later tijd
Kinderen zal verheugen. Ik gedenk
Ze nu nog woordloos Voor uw oogen rijst
Reeds thans hun beeld ook zonder dat ik spreek . . .

Gij kwaamt van 't Zuiden waar uit zoet geluid
En klare lijnen iedre volzin rees,
Maar in uw ooren hing de koorgalm nog
Van duitsche kathedralen en de storm

Van wouden en bij mij vondt gij de Zee.
En Haar te hooren bond de donders los
In u geborgen en de streving van
Gebogen lijnen werd een hemelwelf
Dat glasklaar blaakte in spanten om dien toorn.

Ik zag u graag. Zooals een hemelwachter,
Uriël, leunende uit een venster, noode
De woeling op onze aard ziet, maar bij voorkeur
De vaart van zonnen gaslaat of een vuurge
Komeet tijdlijk verdwijnende om den hoek
Van nevelvlek of melkweg, — zoo wenschte ik
Te zien het groote en grootsche, 't kleine nooit.

De zee ruischt rustig en ik weet dat machten
— Zon, maan, planeten — die haar vlak bewegen
't Ook houden in haar bedding, dat geen stijgen
Anders dan ijl en in een ander wezen
Haar waatren mooglijk is, — zoo ook van ons
De drang naar grootheid: als een fijne glans
Stijge in ons leven wat als storm niet stijgt.

Hoe zacht zijn om ons heen de vrienden: handen
Bewegen zich om ons en oogen lichten
Kalm en gestadig: aan *hun* liefdrijk doen
Verwerven we onzen vrede. Ik zie *uw* handen
Bezorgd om *mij* zijn en op kleine daad
Glanst uit uw oogen menschelijkste schijn.

Waar dwaal ik? Naar het daaglijksch leven heen
Dat u en mij draagt en in schoon verband
Met ons alle andren. Dit is 't eind van 't woord.
Wij zullen saam zijn langer dan een dag.

LANDSCHAP

Alleen een natte slingerweg
Waarlangs de landen dampen schijnen
In drie vier gollevende lijnen
Waarin een heuvel, bosch en heg
Zich vlekkig toonen en verdwijnen —
En vochte nevel heel de lucht.
Daar schiet de bliksem en geducht
Rollen de donders. Woelig deinen
De boomen over 't laag gehucht.

HET STANDBEELD

Omdat één goed gedicht een eeuwig recht
Geeft op bewondring, eerbied, dankbaarheid,
En gij uw schoonheid, wezen en beleid
In menig klankrijk vers hebt uitgezegd,

Zoodat elk wie u leest dat slank en hecht
Geklonken woord onder zich uitgebreid,
Boven zich rijzen voelt en wijd en zijd
Veilig omrankt is door uw woordgevlecht:

Daarom, o vriend — vriendin, want man of vrouw
Maakt weinig in die wereld die ik roem —
Is uw gedachtnis zeker en uw beeld

Zal altijd staan in bosch- en tempel-schaûw
Van harten waar geboogne u fluister-noem'
En licht van zon en maan door tijdsloof speelt.

DE WIJNBERG

Een vorig maal toen ik de berg beklom —
De toegang tot de paden langs den wijn
Was dicht omdat de herfst gloeide in de druif
Die wachtte op d' oogster — was ik zelf zoo'n oogst gelijk,
Vol gistend bloed, een zwaar gezwollen teelt
Van 't heetste jaar mijns levens, en de hand
Die mij zou plukken huiverde om mij heen.
Hoe ging ik moeizaam, en wanneer een vlaag
Van wind en zwarte wolken me over 't hoofd
En dalwaarts joeg, voelde ik mij eenzaam staan
Als een van god en mensch verlaatne en vroeg
Of ooit mijn tuin in vreê herbloeien zou.

Daarna heb ik gezworven — o mijn hart —
Door verre vlakten en naar 't lage land,
Alleen — alleen -- een koning die voor kroon
Zijn sluike haar droeg en voor mantel rag,
En niet een scepter, maar een dorentak.
En overal heb in mijn tuin verteld,
Mijn berg, mijn dal, mijn vreedzame natuur,
Mijn voorjaar dat een zwellende oogst belooft —
Verteld — een dwaas, want niemand luisterde ooit —
Verteld — en in mijn droeven bijstren blik
Vonkte de erinring van vergaan geluk —
Verteld van wat niet langer meer een tuin,
Een *rijk* werd binnen in me, en, arme man,
Was ik er koning van, en waanzin leek
Voor wie nu hoorden, 't oog en 't bleek gelaat,
En 't huivringwekkend woord dat niet meer kwam
Uit schoone erinring, maar uit dadelijk
Bezit van d' onerkenden koningsdroom.
Toen ging ik heen. Ik at mijn bitterheid
Alleen en liep met blij gelaat en luchten schred
Deemoedig, langs de beken, als een lam,
Tot vóór mijn Berg. Mijn tuin was open, bloeide,

Ik vond genooten. En daar vroeg ik mij:
Vanwaar die leegte en dat nu lichte hart?
Is dan mijn leven met zijn angst en nood,
Zijn storm en hart-doordringende gevoel,
Nu dood en ga ik, een verloste schim,
In wat een tuin lijkt, maar Elysium
Moet heeten omdat leed van mensch of weer
Me er niet meer deert? En: won ik of verloor?
Toen boog ik schreiend naast mijn jongen wijn
En zei: won of verloor, — wat deert het *mij*?
Ik heb geleefd, ik leef, in storm, in vreê,
In tuin van de aarde, of buiten tuin, in rijk
Van d' innerlijken droom, en andermaal
In tuin van de aarde of in Elysium, —
Ik heb geleefd, ik leef en neven mij
EEN die mij liefheeft, die mijn liefde heeft.

GODENSCHEMERING

DE MEESTER

Uw wreede meester geeft u leed en vreugd:
Het knagen van de zorg, de zoetste pijn
Van liefde, ook zulke als ongedeeld moet zijn,
Krenking die schroeit en tot uw sterven heugt,

Wellust en weelde, laving die ge teugt
In 't dorre zand en droesem die den wijn
Bitter maakt in uw keel en iedren schijn
Saam met een kern en vrucht die smaakt en deugt.

Uw wreede meester vraagt naar u niet meer
Dan naar een ander, doch ge zijt zijn kind
En uw gedachten gaan aldoor naar Hem.

Gij denkt ze en hoort ze als hebben zij Zijn stem,
Uw liefde is zijne ook daar ge 'mzelf mee mint,
Hij is uw Vriend, uw Vader en uw Heer.

CIRKELLOOP

Ik ben een vonk die doelloos, richtingloos,
Geworpen in 't heelal mijn vaart begon,
Toen bond me aldra aan zich een andre zon
En wentlend leef ik ongemeten poos,

Een kern van leven, in zichzelven voos,
Vol van de kracht die in en rond mij spon.
O dat ik zonder weten eeuwig kon
Wentlen in de onbegrepen stralenroos.

Oneindge wereld, onvoltooid heelal
En onbegonnen, maar waarin elk deel
Beeld van het heel is en een lichtgespeel

Langs de eeuwge banen, zeg, zal eenmaal, zal
Ooit zijn het eind van uw gestaadgen brand,
Gij diamant in 't holle van een hand?

DE RICHTING

Ik zoek altijd vereend te zijn met u.
Zooals een duiker, de armen boven 't hoofd,
Die met die armen dan het water klooft
Dat eigen zwaarte 'm naar den bodem stuw', —

Zooals een vogel die zijn oogen schuw
Gevest houdt op de neevlen, blind gelooft
Dat hem dat duister niet het licht ontrooft
Dat hij zal zien als 't na de stormgrens luw', —

Zooals die duiker in zijn paarlen-droom,
Zooals die vogel in zijn zon-visioen,
Splijt ik en snel wijkende scheemring door,

Wetend dat ik ginds vind uw oogengloor,
Uw ledenpronk en van uw mond den zoen
Op mijnen mond als 'k in uw armen koom'.

NOACH'S DUIF

Ik rustte in 't holle van een golf, ik plooide
Mijn vleugels en ik deinde: ik wist niet meer
Bewoog ik mee omhoog of mee omneer
En of mij links of rechts mijn schomling gooide.

Er was gedroppel dat zich op mij strooide,
Er was een hemel en een hemelsch weer,
En ik genoot en leefde in iedre veer,
Verheugd omdat zoo schoon heelal mij kooide.

Toch wiekte ik traag en wendde en naar mijn ark
Richtte ik den koers: van boom op hoogen heuvel
Plukte ik een twijg en gaf me aan 't venster in.

En menschen, beesten, met vervreugden zin,
Haastten weer uit met mij naar 't vorig euvel:
Het godverlaten, schendig aardepark.

DE ADELAAR EN PROMETHEUS

Geheven had ik mij zoo hoog zoo hoog
Dat de aard lag als op boôm van luchtezee.
En wijl ik langzaam op mijn vleugels gleê
Kon ik met scherp en onverblindbaar oog

Zien dat omlaag iets maar niet wat bewoog.
Toen zag ik, dalend, aan een zwarte stee
Van rots, een hangend menschelijf, dat deê
Zijn lever uit zich zwellen. Ik bevloog

Dat aas en vrat maar 't groeide telkens weer.
Ik zat verzadigd en ik wist voortaan
Dat menschentrots en -hoogmoed, onverdaan

Door leed en ketens en verneedring, meer
Kan groeien dan, verzaad met vleesch en bloed,
De honger van een godenvogel doet.

DE ENGEL

Ik heb de kerken forten en paleizen
Van 't menschvolk opgezocht: een engel Gods
Dreef ik tusschen de torens toen mij plots
Een mensch bemerkte: ik zag zijn blikken peizen

Hoe 'k hing voor het gesternte en leek te deizen.
De nachthemel bleef stil en geen geklots
Van de eeuwge stralenzee drong door: — zijn trots
Bewoog het lokkig hoofd na mijn verreizen.

Alleen mijn oogen glansden: omziend zag
Hij die nog eens: hun blik trof hem het hart.
Toen sliep hij. En voortaan, bij nacht bij dag,

Bij klokgelui, kanongedreun, fanfaren,
Bij 't roepen van de markt, in weelde en smart,
Ziet hij mijn oogen onafwendbaar staren.

DE TIJD EN DE SINT-PIETERSBERG

Kom mee, kom mee, mijn poort ontgrendelt zich.
Dit is die afgrond waarvoor Dante stond.
Geen weening, tandgekners, maar donkre grond
En grauwe steen en lanen als een wig

Van leegte en stilte en in de wand het zig-
Zag van de zaag en beitel: voorzaat vond
Hier schelp en dier die 't mergel in zich bond:
Voorwereldlijke monster-waterbig.

Kom mee, kom mee, ik sleur mijn stroomen mee.
U allen wentelt en versteent mijn kolk.
Ik ben die Tijd die als een eeuwge zee

Verbindt en scheidt het vaste tot een wolk,
Het vloeibre tot een damp en, steenens-reê,
Uw eigen leven, mijn gedoemde volk.

DE MAAT

Er is geen maat die ik in u niet vind.
Gij zijt de berg en gij zijt ook het grein,
Gij zijt de aardwoning en het hemelplein,
Gij zijt de vader en gij zijt het kind.

Ik heb mijn oogen die u zien, maar blind
Zie ik u ook: in mij het bloedgedein
Is zoozeer u als de eindelooze trein
Van vormen, die nooit eindt en nooit begint.

En 't vormenlooze is u — niet vormeloos
Maar reinste maat van vormen-mooglijkheid —
Ik ben daarin, een kern, gezaaid door u.

Zoo is van u tot mij geen toen, geen nu,
Geen rechts, geen links, maar volheid mateloos
Die ik — maar droom te zijn, doch die gij zijt.

ARES EN AFRODITE

Mij roept geen vrouw of ik herken den klank.
Háár zag ik drijvende gelijk een lijk
Onder mij door de ruimte, blond en rijk
Het hangend haar, het golvend lichaam blank.

En een geluid toog als een zilvren rank
Over het uitspansel en eer ik wijk
Voelde ik over mijn rug een zacht gestrijk
Van net dat bond me. Ik viel gelijk een plank.

Door zeven heemlen viel ik. Ik herken
Het lachen van de goden daar ik rust
Op haar: zij lachte en hield mijn mond gekust.

En heel de hemel herbegon zijn loop.
Ik lag in schaamte en wond me uit zilvren knoop.
Ik hoor den klank en voel weer wie ik ben.

SINT JORIS EN DE DRAAK

Ik zag u eens, mijn koning, toen de muur
Spleet en in de enge cel, nu maatloos groot,
Stondt gij wien diadeem om 't voorhoofd sloot
En beide uw oogen waren sproeiend vuur.

En met uw lans troft gij den draak, 't onguur
Gedrocht, karbonkel-oogig: door dien stoot
Sprong 't bloed zwart-rood en spoot omhoog en vloot
Gelijk een stroom en daar ik staar en tuur

Windt hij door groene weiden en de stad
Rijst aan zijn boord en schepen wieglen er
Vol schat en volk naar de ondergaande zon.

Ik zat als op een heuvel en ik kon
Den schemer zien die oprees, vaag en ver —
En 't was alsof ik in uw schaduw zat.

HET SPIEGELBEELD

Ik wendde me om als om mijzelf te zien.
De spiegel kaatste me in een ander glas:
Ik zag het stil en wist dat ik die was
En op mijn lippen beeft een vaag „misschien" . . .

Ik zag mijzelf: ik mag aan andre liên
Niet toonen wat ik weet: ik treed een pas
Terzijde en wend mij dan een oogwenk ras
Terug. Wee mij! wat baat het nu te vliên.

Want opgericht als aanstonds sta ik daar.
De spiegel houdt op donkren grond mijn beeld.
Kome wie komt: het staat daar angstig-klaar.

Is dit *uw* glas, dat mij mijzelf ontsteelt,
En gij onthult mij nooit dit groot gevaar,
Duldt dat ik, kind, heb met uw gaaf gespeeld?

HET MISDRIJF

Gij zijt mijn Heer, mijn Vader en mijn Vriend.
Als ik misdreef dan deed ik het door u.
Ik die misdreef, die van mijzelven gruw,
Ik heb misdrijvend u alleen gediend.

Ik die misdreef en die, uw straffen ziend,
Staan zal gelijk uw zoon, niet blind, niet schuw,
Straf mij en duld dat ik als eenmaal, nu
Vóór u zal staan, wel bevend, niet ontvliênd.

Ik hief mijn Beeld zoo hoog dat gij alleen
Eraan kunt raken. Brijzel, 't is uw recht.
Of duld dat ik, uw kind, het recht en slecht

U overgeef, hoewel verspeeld, toch gaaf.
Ik buk het hoofd: ik ben uw knecht, uw slaaf.
Gij zult het nooit, nooit in het stof vertreên.

INHOUD

De lezer gelieve een drietal storende fouten zelf te verbeteren.

Blz.	67	reg.	6	van	boven	*staat*	uwe	*moet zijn*	uw
,,	137	,,	1	,,	onderen	,,	die raast	,,	raast die
,,	160	,,	6	,,	boven	,,	in	,,	ik

GEDRUKT BIJ EDUARD IJDO — LEIDEN